

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Vedat Işıkhani** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve İçtüzük 'ün 96'ıncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Kezban KONUKCU
İstanbul Milletvekili

Türkiye'de iktidarın sermaye yanlısı politikaları doğrultusunda emekçilerin aleyhine çıkarılan yasalar, denetimsizlik, alınması gereken önlemlerin alınmaması, patronların işçi sağlığı ve işçi güvenliği önlemlerini maliyet unsuru olarak gören pervasız tutumları hak ve özgürlük mücadelelerine karşı süreklileşen baskı ve güvencesiz çalışma koşulları sonucu AKP iktidarı boyunca iş cinayetleri vahim boyutlara ulaşmıştır. Öyle ki; günde en az 6 emekçinin çalışırken yaşamını yitirdiği bir düzen inşa edilmiştir.

2008 yılında Davutpaşa'da, 2011'de OSTİM'de, 2012'de Marmara Park AVM inşaatında, 2017 yılında Bayrampaşa'da meydana gelen patlama ve yangınlardan sonra 02 Nisan 2024 tarihinde İstanbul Gayrettepe'de bulunan ve tadilat ruhsatı talebinde bulunulmadan inşaat faaliyetleri izinsiz yürütülerek neredeyse tamamı yenilenen Masquerade Club'ta uygun güvenlik kontrolleri ve iş güvenliği önlemleri olmaksızın yıllarca faaliyet yürütülmesi sonucu yapılan tadilat işlemleri sonucu çoğu sigortasız 29 emekçinin yaşamını yitirdiği bir yangın meydana gelmiştir.

Sendikalar, uzmanlar ve meslek örgütlerince yapılan açıklamalarda; mekandaki tadilat çalışması sırasında yaşanan yangında işçi sağlığı ve güvenliğinin nasıl hiçe sayıldığını ve denetimsizlik sonucu iş cinayetlerinin yaşanmasına nasıl göz yumulduğunu ortaya koymaktadır. Açıklamalarda, işletmede meydana gelen kıvılcımın, işletmenin yenilenmesi için kullanılan yapı malzemelerine sirayet etmesi, hiçbir şekilde bu mekânda kullanılmaması gereken petrol türevi yapı malzemelerine ulaşması ve bu yapı malzemelerinin yanmaya

başlaması sonucu, ortaya çıkan zehirleyici ve boğucu gazların çok hızlı bir şekilde mekana yayılmasına neden olduğu bu zehirleyici ve boğucu gazların, yenileme çalışması yapan işçilerin çok kısa zamanda oksijensiz kalmalarına sebebiyet vererek ölümlerin gerçekleşmesine sebebiyet verdiği belirtilmiştir.

Öte yandan, 2007 yılından sonra yapılan mevzuat değişiklikleriyle işyeri ruhsatlarında kritik öneme sahip olan itfaiye raporunun Masquerade adlı işletme için göz ardı edildiği de ortaya çıkmıştır. Beşiktaş Belediyesi'nin mekâna son olarak 2018 yılında verdiği 1525 metrekare ruhsat ve 2020 yılında verdiği 500 metrekare ek ruhsat için herhangi bir yangın raporu alınmadığı, işletmeye ait tek yangın raporunun 2007 yılındaki mevzuat değişikliğinden önce 2006 yılında 750 metrekareye göre verildiği ve belediyenin 2007 yılından itibaren verdiği 5 ayrı ruhsatın hiçbirinde güncel itfaiye raporu olmadığı, 1987'de ruhsat alınmasına rağmen uzun yıllar hiçbir denetim yapılmadan ve aralıklarla isim değiştirilerek bu denetimlerin sürekli ertelendiği, Binaların Yangından Korunması Hakkında Yönetmelik' gereği, bin kişinin üzerinde insanın bulunduğu yerde en az 4 çıkışın olması gerekirken çok katlı bir konut binasının altında bulunan 1500 kişi kapasiteli kulüpte acil çıkış yolunun bulunmadığı ve yalnızca 2 çıkışın olduğu, bunlardan birinin de mal giriş-çıkışı için kullanıldığı, tadilat sırasında hiçbir iş güvenliği önleminin alınmadığı, işçilerin üzerlerinde hiçbir koruyucu malzeme olmadan çalıştırıldıkları, mekanın yangın söndürme sisteminin tadilat sırasında su tesisatına bağlı olmadığı için çalışmaz durumda olduğu, mekanın çalışır vaziyetteyken dahi yangınla ilgili tedbirler açısından gerekli şartları taşımadığını yansıttığı, mekanda yağmurlama sisteminin bulunmadığı, güvenli bir depolama için yanıcı maddelerin binadan 10 metre uzaktaki ayrı bir yerde istiflenmesi gerekirken işletmenin satışını yaptığı binlerce şişe içkiyi gerekli önlemleri almadan aynı binada stokladığı, mahallede oturanların şikayetlerine rağmen faaliyetlerini devam ettiren ve bir çok suçtan çeşitli suç kayıtları bulunan işletme sahiplerinin işletmeyi koruması için mafyayı etrafta konuşlandırdığı ve işletmeye kolluk güçlerinin dahi giremediği ortaya çıkmıştır.

Gayrettepe'de yaşanan katliamın sorumluları hem işletme yetkilileri hem de denetim görevini yerine getirmeyen kamu görevlileridir. Bakanlıkların sorumluluğu "Müfettiş görevlendirdik" olamaz. Bu ölümlerin nedenlerinin altında, işverenlerin gerekli güvenlik koşullarını sağlamaması, ekipmanlarını temin etmemesi ve denetim eksiklikleri kadar, yaşanan her bir ölüm sonrası başlayan hukuksal süreçlerden caydırıcı cezaların çıkmaması yatmaktadır.

Bu bağlamda;

- 1- 29 emekçinin yaşanan iş cinayetinde yaşamını yitirmesine neden olan işletmenin 1987'de ruhsat almış olmasına rağmen ilgili bakanlıklarca ve birimlerce uzun yıllar hiçbir denetim yapılmadığı ve denetimlerin sürekli ertelendiği iddiaları doğru mudur?
- 2- Bakanlığınızca 29 emekçinin yaşamını yitirmesine neden olan mekânda İşçi Sağlığı ve İşçi Güvenliği kapsamında müfettiş denetimi yapılmış mıdır? Denetim yapıldı ise en son hangi tarihte yapılmıştır ve raporda işçi güvenliği ihlalleri yer almakta mıdır?
- 3- Yaşanan iş cinayeti ile ilgili olarak denetleme yapan ve rapor hazırlayan birimlerin herhangi bir ihmeline rastlanmış mıdır?
- 4- Bakanlığınızın yaşanan bu iş cinayetine yönelik olarak işyeri hakkında hukuki ve idari bir başvurusu olmuş mudur?
- 5- Yaşamını yitiren ve yaralanan işçilerin sigorta kayıtları bulunmakta mıdır?
- 6- 29 işçinin yaşamını yitirmesine neden olan yangına ilişkin itfaiye raporu açıklanmış mıdır? Bu raporda ortaya çıkan kusurlar nelerdir?
- 7- Bu işyerindeki büyük çaplı olduğu anlaşılan tadilat çalışmaları sırasında hem çalışanların hem de binadakilerin güvenliği için gerekli önlemleri almak öncelikle işyeri sahiplerinin ve tadilatı yapan yüklenicilerin sorumluluğundadır. Bakanlığınızca birçok güvenlik önleminin alınmadığı mekâna işletme ruhsatı veren yetkililer hakkında başlatılmış herhangi bir soruşturma bulunmakta mıdır?
- 8- Bakanlık olarak belediyelerin yetki ve görev alanındaki işletmelerin işyeri açma ve çalışma ruhsatlarının bulunup bulunmadığının takibinin sağlanması ve ruhsatsız iş yerlerinin tespitini yapan birimlerin denetimleri ne sıklıkta yapılmaktadır?
- 9- Bakanlığınızın iş cinayetlerini ortadan kaldırmak, kayıt dışı işçiliği önlemek, iş yerleri denetimlerini arttırmak için somut bir planlaması, çalışması olacak mıdır?